

چگونگی برخورد با حس کنجکاو کودک / سوال کردن کودک به چه معناست

انسان نیازی اساسی دارد که از جهان خود سردر آورد و این نیاز از همان ابتدای زندگی آغاز می‌شود. همه کودکان خردسال تشنه یادگیری هستند ...

پاسخ ندادن والدین به سوال های کودکان یا گفتن "این قدر سوال نکن"، "راحتم بگذار"، "برای چه می خواهی بدانی؟" نوعی توهین به کودک تلقی می شود و کنجکاو کودک را نابود می کند.

به گزارش خبرگزاری مهر، انسان نیازی اساسی دارد که از جهان خود سردر آورد و این نیاز از همان ابتدای زندگی آغاز می‌شود. همه کودکان خردسال تشنه یادگیری هستند و به آن نیاز دارند. آنان از همان روز اول تولد، زندگی خود را با تقلید کردن و کنجکاو آغاز می‌کنند. کنجکاو به معنای تمایل به دانستن و اشتیاق به یاد گرفتن است. کنجکاو ممکن است ما را گرفتار مخصصه کند، ولی ما را به پرسیدن و جمع آوری اطلاعات تازه و می‌دارد. کنجکاو نیرویی است که ذهن را تغذیه می‌کند تا زنده و بالنده شود. کنجکاو، یک نیروی خود انگیزشی شکست نا پذیر است. انگیزه یعنی دلیل برای انجام هرکار و چه دلیلی بهتر از دانستن؟ کنجکاو نیرویی است که از درون ما می‌جوشد و بدین معناست که ما صاحب آن هستیم. و چون از درون ما می‌جوشد، به احتمال زیاد، بادوام است.

این مهم است که ما حس کنجکاو کودک را پرورش دهیم. اما همانطور که همه والدین می‌دانند، گاهی اوقات، گفتن این حرف آسانتر از عمل کردن به آن است. نخستین مانعی که بر سر راه ذهنی پویا قرار می‌گیرد، مفهوم پذیرفته شده و گسترده "کودک خوب" است. ما خودمان معمولا پیام های آشکاری را می‌فرستیم که بچه "خوب" کسی است که چیزی را به چالش نگیرد و در دسر ساز نباشد. دومین چیزی که کنجکاو را سرکوب می‌کند، ناشکیبایی والدین در برابر هر نوع پرسش است.

همه کودکان نیاز دارند به نحوی تایید شوند و مورد توجه قرار گیرند. کودکان در خانه و مهد کودک و محیط های مدرسه، کودکان شیرخوار و کودکان خردسال به شدت نیازمند توجه هستند. بسیار زود یاد می‌گیرند که به نحوی رفتار کنند که افراد مهم اطراف خود راضی و خرسند سازند. برای کودک، خوب بودن بدین معنا است که اشخاص بالغ از او راضی باشند، اما یادگرفتن خوب بودن، همچنین بدین معناست که ممکن است چیز زیادی یاد نگیرید.

وقتی از پدر و مادرها پرسیده شود که چه زمانی نسبت به کودک خود بدترین احساس منفی را دارند اغلب می‌گویند زمانی که کودک به طور شفاهی به آنها اعتراض می‌کند و جیغ و داد، گله‌گزاری و گریه‌زاری می‌کند. والدین جر و بحث با کودک را خوشایند نمی‌دانند و زمانی که فرزندانشان با یکدیگر دعوا می‌کنند احساس به شدت منفی پیدا می‌کنند و هنگامی که آنان در بیرون از خانه اعتراض می‌کنند و آنان را انگشت‌نمای عام و خاص می‌کنند احساس طرد شدگی می‌کنند.

زمانی که کودکان می‌خواهند مورد توجه قرار گیرند معمولا به گریه و اعتراض متوسل می‌شوند. اعتراض های کلامی مانند جیغ و داد و گله‌گزاری، نشان می‌دهد که کودک می‌تواند فکر کند و سوال کند. معمولا تحقیقات نشان داده که وقتی ما از کودکان می‌خواهیم خوب باشند معمولا منظورمان این است که آنها نباید سوال کنند یا با ما به بحث بپردازند، نباید به استقبال خطر شکست بروند نباید طرح های خود را عملی کنند یا درباره اشتباهات خود حرفی بزنند.

کودکانی که یاد می‌گیرند فقط چیزهایی را بگویند که تصور می‌کنند ما می‌خواهیم بشنویم، صرفا به صورت بازتاب‌هایی از خودمان در می‌آیند و مسلما به کدو کاو در خود نمی‌پردازند.

والدینی هستند که امروزه به کودک خود می گویند این قدر سوال نکن یا راحتم بگذار. برای چه می خواهی بدانی؟ این جواب ها به طور ضمنی توهین مستقیم به کودک تلقی می شوند و به احتمال زیاد، کنجکاوی کودک را نابود می کنند.

پرسش های کودکان می تواند خشمگین کننده، ناخوانده قطعا دشوار و خسته کننده باشد. بیشتر از آن بعضی اوقات نشان دهنده ناآگاهی خود ما هستند که ممکن است برایمان ناراحت کننده باشد. آسانتر خواهد بود به جای اینکه به کودک بگوییم برو بیرون، یا بگوییم نمی دانم. کودکان همواره از روی کنجکاوی ذاتی سوال نمی کنند، کودکان ممکن است به هر دلیلی سوال کنند، ما مجبور نیستیم به همه آنها با یک میزان علاقه و اشتیاق، یا در همان لحظه ای که سوال می کنند پاسخ دهیم. مثلا زمانی که کودکان خیلی کوچک می پرسند "چرا" و مرتبا آن را تکرار می کنند، برای این است که آن را به مثابه راهی برای کنترل و هدایت گفت وگو هایی کشف کرده اند که تا آن زمان بزرگسالان در اختیار خود داشته اند آنان با سوال کردن، جلب توجه می کنند.

سوال کردن در نزد کودکان ابزار نیرومندی برای کنترل خود است درست مانند نه گفتن. همچنین راهی است برای پی بردن به چیزهایی که آنان را سردرگم می کند. ما نباید این چراها را نادیده بگیریم، ولی درک علت این سوالات که به سرعت و به تناوب می آیند و به خصوص در مراحل رشد دیده می شوند، سودمند است.